

Samferdselsdepartementet
Pb. 8010 Dep.
0030 Oslo

Kopi til:

Dato: 29. juni 2016

Høringssvar fra Redningsselskapet til grunnlagsdokument Nasjonal Transportplan 2018-2029

Kystverkets sjøsikkerhetsanalyse er tydelig på at trafikkøkning langs kysten vil føre til flere ulykker dersom samfunnet ikke øker innsatsen på sjøsikkerhet i årene som kommer. Redningsselskapet (RS) ber derfor om at regjeringen ved Samferdselsdepartementet (SD) trapper opp satsingen på sjøsikkerhet i årene som kommer, ut over transportetatenes forslag i grunnlagsdokumentet til ny Nasjonal Transportplan (NTP).

Trafikkøkning langs kysten fører til flere ulykker uten større satsing på sjøsikkerhet

RS er positive transportetatenes forslag om å flytte mer av godstransporten fra vei til bane og sjø. Men vi deler Kystverkets bekymring om at trafikkøkningen vil føre til flere ulykker dersom vi ikke prioriterer sjøsikkerhet i større grad i årene som kommer. Sikring av farleder, havne- og miljøtiltak og byggingen av Stadt skipstunell er gode tiltak men det må følges opp med en storstilt satsing på sjøredningstjenesten.

Sjøsikkerhetsanalysen understreker RS sin bekymring om at satsingen på sjøsikkerhet ikke står i stil med de store utfordringene samfunnet står overfor på området. Prognosene viser en generell trafikkøkning på 41 % frem mot 2040. For lastefartøy er økningen på 65 % og for passasjerfartøy og cruiseskip er økningen på henholdsvis 25 % og 130 %. Sannsynligheten for både ulykker med oljeutslipp og ulykker med cruiseskip høyst på kysten langs Vestlandet og Oslofjorden. Videre vil tankskiptrafikken øke med 282 % i Troms og 300 % i Finnmark frem mot 2040. Kystverket mener trafikkøkningen *"vil bidra til en økt sannsynlighet for ulykker, og at en kan forvente en økning i antall ulykker om dagens sjøsikkerhetstiltak opprettholdes uten endringer eller tillegg."*

Prognosen tar utgangspunkt i all skipstrafikk langs kysten frem mot 2040, men tar ikke hensyn til landets fritidsbåtflåte på 752 000 båter. RS mener SD må ta hensyn til all skips- og båttrafikk i utviklingen av fremtidens sjøsikkerhet. I følge sjøfartsdirektoratet mistet 36 personer livet i forbindelse med bruk av fritidsbåter i løpet av 2015. Det er åtte flere enn året før. Kombinasjonen av kort responstid og høy slepekraft gjør våre redningsskøyter til en verdifull og rimelig ressurs for samfunnet. Større satsing på sjøsikkerhet – også for fritidsfartøy – er derfor svært viktig for å redusere det høye antallet ulykker og omkomne. RS mener derfor transportetatenes forslag om å bruke 1,7 mrd. kr. på å forbedre sikkerheten for fritidsfartøy i perioden er for lite og at det må finne sted en vesentlig økning ut over dette forslaget.

Stort behov for et kystløft – et løft for bedre sjøsikkerhet og trygghet langs kysten

De siste fem årene har 466 mennesker mistet livet i drukningsulykker. I 2013 druknet nesten dobbelt så mange (119) som i 2012 (61). Og tallet holder seg høyt – 115 drukninger i 2014 og 102 i fjor. I 2015 omkom 125 personer i trafikken på vei. Vi må helt tilbake til 1947, da 94 omkom, for å finne tilsvarende lave tall. På veien omkom 147 i 2014 og 187 i 2013. Dersom disse tendensene fortsetter ser vi dessverre at det snart er like mange omkomne på sjøen som på veien.

RS ønsker å bidra til et "kystløft" – et løft for bedre sikkerhet og trygghet langs kysten. For å klare dette trenger vi midler til rekruttering, koordinering og organisering av flere frivillige, som kan drive aktiviteter for barn, unge og voksne i ulike lokalsamfunn. Vi trenger midler til utstyr, undervisningsmateriell og ulike holdningsskapende kampanjer. Vi ønsker å løfte kunnskapen om sjøsikkerhet, sjøvett og maritim førstehjelp, for å redusere antall ulykker og drukninger. Bedre

rammevilkår for RS bør være en del av satsingen for å styrke sjøsikkerhetsnivået slik at større ulykker langs kysten forhindres.

Redningsskøyte er multiverktøyet i samfunnets verktøykasse innen kystberedskap

RS sine kapasiteter inngår i hverdagsberedskapen, så vel som i de store krisene langs kysten, og våre femti redningsskøyter er ofte første fartøy til stede ved en hendelse. Redningsskøyte er ofte den eneste ressursen storsamfunnet har til rådighet på ulike deler av kysten - vi står for 78 % av alle oppdragene utført av redningsressursene til hovedredningssentralene på sjøen. Dette har stor samfunnsmessig verdi i form av liv reddet og ikke minst å avverge store materielle og miljømessige katastrofer. Uten redningsskøytenes assistanse ville mange av hendelsene hatt større og mer alvorlige konsekvenser. Derfor er det viktig at RS' kapasiteter inkluderes i utarbeidelsen av NTP og plandokumenter tilhørende den varslede satsingen på sjøsikkerhet. Våre redningsskøyter er multiverktøyet i samfunnets verktøykasse innen kystberedskap og leverer beredskapstjenester som for eksempel;

- Søk og redning (SAR)
- Akuttmedisinsk beredskap
- Brannbekjempelse
- Dykkertjeneste
- Slep og buksering
- Berging
- Lensing
- Oljevernberedskap

Sjøsikkerhet må prioriteres på linje med veisikkerhet

SD sier i forslaget til statsbudsjett for 2016 at *"målrettet trafikksikkerhetsarbeid gir resultater. Det har vært en stabil nedgang i antall hardt skadde og drepte i vegtrafikken"* (s. 50). Forebyggende arbeid og folkeopplysning har vist seg å være effektivt på vei. Nå trenger vi en målrettet sjøsikkerhetssatsing for å oppnå den samme positive tendensen på sjøen. Både sjøsikkerhetsanalysen og "Rapport om sikkerhet ved bruk av fritidsbåt" fra 2012, peker på økt satsing på forebyggende og holdningsskapende arbeid som et godt tiltak mot ulykker med fritidsfartøy. Det haster med en slik satsing, ellers frykter vi det blir det utfordrende for regjeringen å nå nullvisjonen (fra NTP 2014-2023) om tap av menneskeliv.

I forordet til grunnlagsdokumentet (s. 3) heter det at "samfunnsøkonomisk lønnsomhet, samt samfunnssikkerhet (...) har vært avgjørende for investeringsporteføljene." RS mener derfor en bedring av våre rammevilkår vil være en god investering for samfunnet siden samfunnsnyttien i vårt arbeid er meget god: En ny rapport fra Menon Business Economics viser at den totale samfunnsnyttien av RS' arbeid beløper seg til to milliarder kroner hvert år. Det er en økning på 200 millioner kroner siden 2012 og ca. 3,5 ganger så mye som driftskostnadene våre. Vår lokale tilstedeværelse og vår gode samfunnsnytte gjør RS ytterst relevant og må tas med i betraktningen i utarbeidelsen av ny NTP.

Nylig la SD frem en ny stortingsmelding om sjøsikkerhet, som RS har avgitt innspill til tidligere. Dessverre er det flere av innspillene som ikke er fulgt opp av SD og vi vil følge opp meldingen i høringen på Stortinget. Vi er skuffet over at SD i meldingen bare har sett på sitt eget ansvarsområde; infrastruktur og transportsystemer. Dette er viktige tiltak men det er mye mer som skal til for å styrke sjøsikkerheten nok til å unngå flere ulykker som følge av den dramatiske trafikkveksten på 41 %. SD økte tilskuddet til RS med ti mill. kr. fra 83,5 til 93,5 mill. kr. i revidert nasjonalbudsjett. Siden forutsetningen for budsjettøkningen ikke har endret seg, og siden behovet for sjøredningstjenesten øker i årene som kommer, håper vi tilskuddet vårt blir værende på det nye nivået og øke i takt med trafikkveksten de kommende årene. Vi håper på denne måten SD viser forståelse for samfunnsutfordringen trafikkveksten representerer og følger opp innspillene våre på en god måte. Vi ser frem til god dialog med myndighetene i tiden som kommer.

Med vennlig hilsen
Redningsselskapet

Rikke Lind
Generalsekretær